

# OBSAH

|                                                                                                              |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Úvodem .....</b>                                                                                          | <b>7</b>  |
| <b>Kapitola 1: Obsahové struktury předmětů „ekonomika“ .....</b>                                             | <b>9</b>  |
| 1.1 Obsah předmětu „ekonomika na kmenovém oboru ekonomika a podnikání, studijní obor obchodní akademie ..... | 9         |
| 1.1.1 Koncepce předmětu ekonomika .....                                                                      | 9         |
| 1.1.2 Výchovně vzdělávací cíle předmětu ekonomika .....                                                      | 9         |
| 1.1.3 Obsah učiva předmětu „ekonomika“ .....                                                                 | 11        |
| 1.2 Obsahová struktura předmětu „podniková ekonomika“ na kmenovém oboru organizace management .....          | 14        |
| 1.2.1 Koncepce předmětu ekonomika .....                                                                      | 14        |
| 1.2.2 Výchovně vzdělávací cíle předmětu „podniková ekonomika“ .....                                          | 14        |
| 1.2.3 Obsahová struktura předmětu „podniková ekonomika“ .....                                                | 15        |
| <b>Kapitola 2: Didaktická analýza učiva z tematického okruhu „Cíle a základy hospodaření“ .....</b>          | <b>17</b> |
| 2.1 Zařazení učiva do předmětu .....                                                                         | 17        |
| 2.2 Struktura učiva .....                                                                                    | 17        |
| 2.3 Základní přístup k výběru učiva .....                                                                    | 18        |
| 2.4 Didaktické zpracování vybraných témat .....                                                              | 18        |
| 2.4.1 Potřeby .....                                                                                          | 18        |
| 2.4.2 Statky a služby .....                                                                                  | 19        |
| 2.4.3 Zboží .....                                                                                            | 20        |
| 2.4.4 Tržní mechanismus .....                                                                                | 21        |
| <b>Kapitola 3: Didaktická analýza učiva z tematického okruhu „Podnik a podnikání“ .....</b>                  | <b>25</b> |
| 3.1 Zařazení tématu do soustavy učiva .....                                                                  | 25        |
| 3.2 Didaktické zpracování vybraných témat .....                                                              | 26        |
| 3.2.1 Podnik – metodický a věcný rozbor .....                                                                | 26        |
| 3.2.2 Druhy podniků .....                                                                                    | 30        |
| 3.3 Neziskové organizace .....                                                                               | 30        |
| 3.4 Vnitřní uspořádání podniku .....                                                                         | 34        |
| 3.4.1 Organizační stupně – metodický a věcný rozbor .....                                                    | 36        |
| 3.4.2 Liniový systém .....                                                                                   | 36        |
| 3.4.3 Funkcionální systém .....                                                                              | 37        |
| 3.4.4 Liniově – štábní systém .....                                                                          | 38        |
| 3.5 Právní formy podniků .....                                                                               | 39        |
| 3.5.1 Soukromé podnikání občanů – metodický a věcný rozbor .....                                             | 42        |
| 3.5.2 Vznik soukromých podniků .....                                                                         | 42        |
| 3.5.3 Živnostenské podnikání, podmínky provozování živnosti .....                                            | 43        |
| 3.5.4 Druhy živností .....                                                                                   | 45        |
| 3.5.5 Ukázka využití problémového vyučování při založení soukromého podniku (živnosti) .....                 | 51        |
| 3.5.6 Zánik soukromého podniku – živnostenského .....                                                        | 58        |

#### Kapitola 4: Didaktická analýza učiva z tematického okruhu „Podnikové činnosti“

|       |                                                     |     |
|-------|-----------------------------------------------------|-----|
| 4.1   | Zařazení tématu do soustavy učiva.....              | 61  |
| 4.2   | <b>Zásobovací činnost – rozbor učiva.....</b>       | 62  |
|       | Metodický a věcný rozbor učiva                      |     |
| 4.2.1 | Oběžný majetek.....                                 | 63  |
| 4.2.2 | Plánování materiálových zásob.....                  | 65  |
| 4.2.3 | Skladování a výdej do spotřeby.....                 | 67  |
| 4.2.4 | Evidence zásob.....                                 | 68  |
| 4.3   | <b>Dlouhodobý majetek – rozbor učiva.....</b>       | 72  |
|       | Metodický a věcný rozbor učiva                      |     |
| 4.3.1 | Dlouhodobý majetek.....                             | 73  |
| 4.3.2 | Plánování dlouhodobého majetku.....                 | 74  |
| 4.3.3 | Hospodaření s dlouhodobým majetkem.....             | 76  |
| 4.3.4 | Opatření dlouhodobého majetku, odpis, výpočet.....  | 76  |
| 4.3.5 | Péče o dlouhodobý majetek.....                      | 80  |
| 4.3.6 | Vyřazení dlouhodobého majetku a jeho evidence.....  | 80  |
| 4.4   | <b>Zaměstnanci – rozbor učiva.....</b>              | 83  |
|       | Metodický a věcný rozbor učiva                      |     |
| 4.4.1 | Členění zaměstnanců, práce.....                     | 83  |
| 4.4.2 | Plánování zaměstnanců.....                          | 84  |
| 4.4.3 | Získávání zaměstnanců.....                          | 86  |
| 4.4.4 | Vznik a zánik pracovního poměru.....                | 87  |
| 4.4.5 | Péče o zaměstnance, jejich odměňování.....          | 87  |
| 4.4.6 | Evidence zaměstnanců.....                           | 95  |
| 4.5   | <b>Hlavní činnost – rozbor učiva.....</b>           | 97  |
|       | Metodický a věcný rozbor učiva                      |     |
| 4.5.1 | Hlavní činnost podniku, výrobek, průběh výroby..... | 98  |
| 4.5.2 | Plánování výroby.....                               | 99  |
| 4.5.3 | Vlastní výroba (výrobní proces).....                | 99  |
| 4.5.4 | Kontrola výroby.....                                | 101 |
| 4.5.5 | Skladování ve výrobě, evidence.....                 | 102 |
| 4.6   | <b>Prodejní činnost – rozbor učiva.....</b>         | 103 |
|       | Metodický a věcný rozbor učiva                      |     |
| 4.6.1 | Etapy prodejní činnosti.....                        | 103 |
| 4.6.2 | Plánování prodeje.....                              | 103 |
| 4.6.3 | Způsob prodeje.....                                 | 104 |
| 4.6.4 | Základní evidence prodeje.....                      | 105 |

#### Kapitola 5: Didaktická analýza učiva z tematického okruhu „Základy finančního hospodaření podniku“

|     |                                        |     |
|-----|----------------------------------------|-----|
| 5.1 | Zařazení tématu do soustavy učiva..... | 109 |
|     | Metodický a věcný rozbor učiva         |     |
| 5.2 | Náklady.....                           | 110 |
| 5.3 | Výnosy.....                            | 143 |

|       |                                       |     |
|-------|---------------------------------------|-----|
| 5.4   | Hospodářský výsledek.....             | 146 |
| 5.4.1 | Podstata hospodářského výsledku.....  | 146 |
| 5.4.2 | Zdaňování hospodářského výsledku..... | 148 |
| 5.5   | Cena.....                             | 149 |
| 5.6   | Platební schopnost podniku.....       | 152 |
|       | Seznam literatury.....                | 160 |

ekonomickým představením, zpravidla nastavením. Ostatní předměty na něj navazují a poznatky z něj prohlubují, zařazován bývá zpravidla do nejdříve v nižších ročnících. Na neekonomicky zaměřených školách tento předmět obvykle nastupuje, protože odborné poznatky studentů mají být prohlubovány a ekonomický pohled a proto je zařazován až na konec studia do vyšších ročníků.

Vyuzele předmět klade specifické nároky na práci učitele i žáků. Rozsah obsahové náplně předmětu se liší podle typu škol, díky čemuž. Proto existují určité základy, se kterými se žáci na všech středních školách musí seznámit. Z tohoto důvodu byla připravena učební pomůcka, která by měla přispět k orientaci budoucích učitelů tohoto předmětu v didaktické problematice na středních školách zejména obchodních akademických v I. ročníku. Studium přespírá také práci z učebnicí osnovami a přiloženými středníškolskými učebnicemi ekonomiky. V jednotlivých kapitolách učebního textu jsou označeny též zkoumané problémy a jejich výklad obsahová náplň.

Doufáme, že pomůcka napomůže učitelé předmětu ekonomika k hledání dalších nových cest, které vedou ke rozvoji kvalitního vyučovacího procesu.

Praha, listopad 2002

Alena Králová